

ANIMATOR

NR 2 (8) 1997 BIULETYN POLUNIMA

FESTIWALE, FESTIWALE ...

KŁODZKO

III Małe Zderzenie odbędzie się w Kłodzku w dniach 30 kwietnia - 4 maja 1997. Do udziału w festiwalu organizatorzy zaprosili 8 teatrów: Białostocki Teatr Lalek z "Gu-liwerem", Śląski Teatr Lalki i Aktora "Ateneum" z "Pino-kiem", Opolski Teatr Lalek z "Malutką czarownicą" Teatr "Baj Pomorski" z Torunia z "Koziołkiem Matołkiem",

Teatr Lalki i Aktora z Lublina z "Małym Księciem", Olsztyński Teatr Lalek z "Opowieścią wigilijną", Teatr Atlantis z widowiskiem "Pan Pasek i wydra" oraz Wrocławski Teatr Lalek z przedstawieniem "Zwierzęta Doktora Dolittle". Kłodzki Festiwal Sztuk dla Młodego Widza ma charakter konkursu. Nagrodę Grand Prix przyznają posiadacze kartonów. Spektakle ocenia też (i przyznaje własne nagrody) jury Zderzenia; w tym roku zasiadają w nim krytycy teatralni: Hanna Bałtyn, Liliana Bardijewska i Wojciech Majcherek.

LUBLIN

II Biennale "Lalki w Lublinie" odbywać się będzie w dniach 4-8 czerwca 1997. Chociaż Biennale nie ma charakteru konkursu, to jednak organizatorzy przewidują przyznanie Wielkiej Nagrody Publiczności (w wysokości 5.000 zł.). Termin zgłoszeń do udziału w Biennale - 27 kwietnia, warunek - nadesłanie karty zgłoszenia wraz z kasetą wideo. Wyboru przedstawień dokonuje Komisja Artystyczna.

ŁOMŻA

Już po raz dziesiąty odbędzie się w Łomży Festiwal Teatru w Walizce (11 - 13 czerwca 1997). W tym roku zainteresowanie festiwalem jest ogromne - chęć uczestniczenia w przeglądzie wyraziło prawie 40 teatrów. Kwalifikacji zespo-

łów dokona Rada Artystyczna (m.in. na podstawie zapisów wideo). Przystawienia oceniać będzie jury w składzie: Adam Kilian, Stanisław Ochmański, Zdzisław Rej, Joanna Rogacka i Marek Waszkief. Ogólna kwota nagród - 7000 zł. Swoje nagrody przyzna także jury dziecięce.

OPOLE

XVIII Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu trwać będzie od 13 do 19 października 1997. W prezentacjach konkursowych uczestniczyć będzie ok. 10 przedstawień. Kwalifikacji spektakli dokona (na podstawie kaset wideo) Rada Artystyczna w składzie: Henryk Jurkowski, Jan Wilkowski i Krystian Kobyłka. Termin zgłoszeń - 30 kwietnia. Formuła Festiwalu i warunki uczestnictwa zespołów - bez zmian. Ogólna suma nagród i wyróżnień - 20 000 zł.

W BIELSKU - INACZEJ

Wraz z przyściem do Bielska Krzysztofa Raua zmienia się formuła bielskiego festiwalu, a także jego nazwa. Od 18 edycji Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek przekształca się w Międzynarodowy Festiwal Sztuki Lalkarskiej, który będzie się odbywać nie w maju (jak to zazwyczaj bywało), ale w kwietniu (XVIII MFSL 19-23 kwietnia 1996).

Program festiwalu obejmuje trzy główne nurty: WYDARZENIA, KONKURS I PROMOCJĘ. W nurcie WYDARZENIA-POKAZY MISTRZÓW prezentowane będą spektakle wybitnych twórców, a ich pogłębieniem i uzupełnieniem staną się warsztaty (bądź spotkania) prowadzone przez artystów z udziałem publiczności, bezpośrednio po każdym spektaklu.

Najistotniejszą zmianą jest wprowadzenie KONKURSU w nurcie TEATRU POSZUKUJĄCEGO. W konkursie weźmie udział 11 widowisk charakteryzujących się wysokim kunsztem teatralnym i posiadających cechy jeśli nie manifestacji artystycznej to poszukiwań nowych obszarów tematycznych i nowych form teatralnych. Kwalifikacji do konkursu dokonuje - na podstawie nadsyłanych zgłoszeń - dyrektor festiwalu. W konkursie przyznawana jest - w wyniku głosowania publiczności kartonowej - GRAND PRIX NAGRODA PUBLICZNOŚCI. Posiada ona swój wymiar finansowy. Termin zgłoszeń dla zespołów polskich upływa 31 grudnia 1997, dla zespołów zagranicznych - 30 września 1997.

Nurt PROMOCJI (POKAZY POLSKIEGO TEATRU LALEK) ma na celu jak najszerzą promocję polskiego teatru lalek. Uczestniczyć w nim będzie maksymalnie 5 teatrów. Do nurtu PROMOCJI cztery teatry kwalifikuje POLUNIMA, piątym jest gospodarz festiwalu, "Baniulka". Termin zgłoszeń - 31 grudnia 1997.

Decyzja o zakwalifikowaniu do udziału w XVIII Międzynarodowym Festiwalu Sztuki Lalkarskiej podjęta będzie do 31 października 1997 w stosunku do zespołów zagranicznych i do 31 stycznia 1998 w stosunku do zespołów polskich.

GRAND PRIX DLA TOMASZA BRZEZIŃSKIEGO

SIVINA II - Czarny Teatr Tomasza Brzezińskiego zdobył Grand Prix za spektakl "Miniatury" pokazywany na II Ogólnopolskich Prezentacjach Scen Plastycznych w Bydgoszczy. Przedstawieniu wyreżyserowanemu przez T. Brzezińskiego swoją nagrodę przyznało też Polskie Radio Pomorza i Kujaw.

Działający w Łomży Teatr SIVINA II jest organizatorem mających się odbyć w lipcu I Międzynarodowych Otwartych Warsztatów Teatralnych Czarnego Teatru. Warsztaty są adresowane do aktorów, instruktorów i twórców teatralnych zajmujących się czarnym teatrem. Organizatorzy zapowiadają znakomite

grono utytułowanych wykładowców, m.in. z Uniwersytetu w Calgary, Warszawskiej Akademii Teatralnej, Białostockiego Teatru Lalek, Sceny Plastycznej KUL oraz Gdańskiego Teatru Tańca. Termin warsztatów: 1 - 15 lipca, koszt udziału w zajęciach - 200 dolarów USD. Zgłoszenia: Dom Środowisk Twórczych w Łomży, tel. (0-86) 16 32 26.

STYPENDIA MINISTRA

Środowiska twórcze ponownie otrzymały możliwość ubiegania się o **stypendia Ministra Kultury i Sztuki**. Stypendia przyznaje się we wszystkich dyscyplinach twórczych na wykonanie określonego przedsięwzięcia w ustalonym terminie. Wniosek powinien zawierać: dane osobowe kandydata, informacje o dorobku, dokładny plan pracy w okresie pobierania stypendium. Podania o stypendium na 1990 rok składa się do 30 lipca bieżącego roku. Stypendium może być płacone jednorazowo bądź też jako świadczenie okresowe. Miesięczne stypendium nie może być wyższe niż trzykrotne przeciętne wynagrodzenie pracowników w gospodarce narodowej w ostatnim kwartale roku poprzedzającego przyznanie stypendium, czyli obecnie nie więcej niż 2 tys. 700 zł.

W dalszym ciągu wypłacane są stypendia z **Funduszu Promocji Twórczości**. Obejmują one trzy dziedziny: literacką, plastyczną i muzyczną. Do zadań funduszu należy przyznawanie stypendiów twórczych, zapomóg socjalnych twórcom oraz finansowanie lub dofinansowanie wydania utworu. Wnioski (do 30 stycznia każdego roku) mogą składać sami twórcy bądź też stowarzyszenia twórcze, wydawcy, producenci, instytucje kultury. Wymagane jest złożenie następujących dokumentów: życiorysu i zyciorysu artystycznego, programu pracy na czas pobierania stypendium, podania o stypendium z zaznaczeniem optymalnej wysokości stypendium i czasu jego trwania (maksymalnie 12 miesięcy), oświadczenia o dochodach z ostatnich 12 miesięcy. Pożądana jest opinia stowarzyszenia twórczego, wydziału kultury lub znanego krytyka.

JUBILEUSZE

marzec - 20-lecie Państwowego Teatru Animacji w Jeleniej Górze

kwiecień - 40-lecie pracy artystycznej Bohdana Głuszczyka

maj - 25 lat pracy aktorskiej Alicji Butkiewicz, aktorki Białostockiego Teatru Lalek

czerwiec - 40-lecie pracy artystycznej Franciszka Grzegorzewskiego, aktora Teatru Lalki i Aktora "Miniatura" w Gdańsku.

FESTIWALE TEATRÓW LALEK W ŚWIECIE

maj 1997

2-11 maja
INTERNATIONALES FIGURENTHEATER, Norymberga (Niemcy) kontakt: Hubert Freizeit, tel. 911.231.34.53, fax: 911.231.34.10

2-11 maja
17 FERIA INTERNACIONAL DEL TITRE, Sewilla (Hiszpania) kontakt: Ana-Maria Tempestini, tel. 490.01.64, fax: 490.05.632

7-13 maja
4 PUPPET THEATRE WEEK, Magdeburg Niemcy) kontakt: Frank Bernardt, tel/fax: 391.404.81.64

7-13 maja
14 WOCHE FIGURENTHEATERS, Brunzwik (Niemcy) kontakt: Heike Priess, tel. 531.470.4842, fax: 531.470.4809

od 11 maja
COVENT GARDEN MAYFAYRE, Londyn (Anglia) kontakt: Maggie Pinhorn, tel.0171.375.0441, fax: 0171.375.0484

16-22 maja
TITIRIMUNDI, Segowia (Hiszpania) kontakt: Julio Michel, tel. 21.44.32.99, fax: 21.44.33.76

18-25 maja
"OTON TOMANIC", Belgrad (Jugosławia) kontakt: Stevan Koprivica, tel/fax: /011/332.982

23 maja - 1 czerwca
BIENAL INTERNACIONAL DE MARIONETAS, Evora (Portugalia) kontakt: Jose Russo, tel. 351.66.231.12, fax: 351.66.741.81

AKTOR POTRAFI

25 marca był niewątpliwie dobrym dniem IV Przeglądu Węglerskich Teatrów Lalek w Keczkecie. Dla mnie był to dzień zupełnie wyjątkowy. Nie pamiętam już, kiedy miałem okazję obejrzeć w ciągu jednego dnia dwa tak dobre przedstawienia dla dzieci. Tak dobre i tak różne, a mimo to dające się określić tym samym terminem - teatru aktora.

Rano Zsuzsa Szabo, aktorka Teatru Lalek Bobita z Pecs zagrała spektakl "Gdzie jest koniec świata?" wg poetyckich tekstów Anny Kiss, monodram, w którym w ciągu godziny aktorka wykreowała całą galerię lalekowych postaci zdejmowanych z ogromnej, uruchamianej przez nią karuzeli. Karuzeli wspomnień z dzieciństwa, na której wirowały lalki przypominające naiwne ludowe zabawki mechaniczne... Sugestywność aktorskiej kreacji Zsuzsy Szabo powodowała, że ożywał w naszej wyobraźni świat odległy, zagęszczała się postaciami przestrzeń kręgu, jakim obsiedli karuzelę-teatr zasłuchani i zapażrzeni mali widzowie. Aktorka zaś działała w tej przestrzeni tak funkcjonalnie i dyskretnie, że pozostawała niemal niewidoczna, chyba że sama stawała się postacią przedstawienia. Piękne, poetyckie przedstawienie, które mam nadzieję trafi kiedyś również do Polski.

grafika - A. Dwunowski

Wieczorem białostoccy aktorzy: Sylwia Janowicz-Dobrowolska, Paweł Szymański (również autor muzyki), Mirosław Wierński i Adam Zieleniecki pokazali "Tygrysa Pietrka" Hanny Januszewskiej. Przedstawienie, z którym białostoczanie objechali już kawał świata, od Japonii do Emiratów Arabskich, miałem okazję zobaczyć po raz pierwszy i sprawiło mi ono wielką radość. Ten stary i tak znany mi tekst (prapremierę "Tygrysa" realizowałem w Poznaniu w 1961 roku) w aktorskiej interpretacji kolegów z Białegostoku zabrzmiał świeżo i bardzo zabawnie. Od pierwszej

śpiewanej frazy "Jesteśmy tygrysy wspaniałe..." podbili publiczność, która świetnie bawiła się przez całe przedstawienie i nie chciała puścić ich ze sceny, domagając się licznych bisów. Konwencja kabaretu, w którym aktorzy wykorzystując zderzenie odmienności własnych osobowości a także warunków zewnętrznych budowali ciągi komicznych zdarzeń, służyła dobrze wyinterpretowaniu napięć dramatycznych a także sytuacji lirycznych tekstu Januszewskiej.

Obydwa przedstawienia odbijające świeżością od innych festiwalowych prezentacji udawały, że teatr, który dzisiaj najmocniej przemawia do widza, również tego najmłodszego, to teatr twórczego aktora, kreatywnie posługującego się formą lalki czy własnego ciała. Odnotować należy, że poprzedniego dnia aktorzy BTL zbrali również rześiste oklaski za przedstawienie "Gullwera" w reżyserii Ondreja Spisaka, zaś 25 marca publiczność festiwalowa przybyła tłumnie na wernisaż wystawy "Lalki Leokadii Serafinowicz" przygotowanej w Raday Muzeum przez Agnieszkę Koehler-Hensel i niżej podpisanego.

Wojciech Węczarkiewicz

BENEFIS BOHDANA GŁUSZCZAKA

W poniedziałek, 7 kwietnia 1997 roku, uroczyste obchodzone w Olsztynie 40-lecie pracy artystycznej Bohdana Głuszcza - twórcy i wieloletniego dyrektora artystycznego Olsztyńskiej Pantomimy Głuchych (1959-1989), aktora, reżysera, byłego dyrektora Olsztyńskiego Teatru Lalek i pedagoga.

Jak skrupulatnie wyliczono Bohdan Głuszcza przepracował w sumie 118 lat w różnych instytucjach, z czego wszakże wyszło 40 pracy uznanej przez ZUS.

Benefis, którego gospodarzem był Teatr im. S. Jaracza, zorganizowany został przy współudziale Pantomimy Głuchych, Regionalnego Ośrodka Kultury, Teatru im. S. Jaracza i Olsztyńskiego Teatru Lalek pod patronatem Wojewody Olsztyńskiego. Zgromadził liczne grono przyjaciół, kolegów i wychowanków Bohdana Głuszcza. Wśród zaproszonych gości znaleźli się wybitni przedstawiciele polskiej kultury, z którymi Jubilat współpracował, którzy go edukowali i ci których on edukował. Byli obecni: reżyser i profesor łódzkiej szkoły - Maria Kaniewska, Jan Machulski, Adam Kilian, Tomasz Jaworski - prorektor warszawskiej Akademii Teatralnej, Czesław Niemen i Krzysztof Daukszewicz. Nie zabrakło przedstawicieli środowisk lalkarskich z Białegostoku, Łodzi i Torunia. Toruniacy wręczyli Beneficjentowi koło ratunkowe z komentarzem "Profesor Głuszcza tak często ratował nas w trudnych sytuacjach".

W programie wieczoru znalazła się filmowa dokumentacja sukcesów Pantomimy Głuchych. (Przedstawiono miniaturę pantomimiczną, którą wykonał jeden z byłych aktorów Pantomimy Romuald Orzeł; towarzyszył mu Artur Milian - skrzypce).

Czesław Niemen przygotował specjalnie na ów wieczór fragment skomponowanej przez siebie muzyki "Z księgi Krzysztofa Kolumba", a Krzysztof Daukszewicz rozgrzał publiczność okolicznościowym monologiem. Wystąpili także aktorzy Teatru im. S. Jaracza: Irena Telesz, Cezary Ilczyński, Stanisław Krauze i Artur Steranko oraz Jaromir Wroniszewski i Marek Markiewicz (kwartet "Czyści jak iza").

Teresa Brzeska

WYSTAWA J. PTÁČKA

6 kwietnia '97 w Galerii Fotografii Miasta Rzeszowa została otwarta z inicjatywy rzeszowskiego Teatru Lalki i Aktora "Kacperek" wystawa poświęcona teatrowi lalek. Prezentowane na wystawie zdjęcia znakomitego czeskiego artysty fotografika - Josefa Ptáčka tworzą pełen ekspresji i plastycznego wyrazu obraz teatralnego świata lalek. Większość zdjęć dotyczy przedstawień zrealizowanych przez Josefa Krotkę w słynnym Teatrze "Drak" z Hradec Králové.

PREMIERY PREMIERY PREMIERY

w kwietniu

TEATR DZIECI ZAGŁĘBIA, BĘDZIN:

"Słowiki cesarza" - na motywach baśni Andersena. Reż. i muz. Andrzej Łabiniec, muz. Janusz Kohut. Premiera 26 kwietnia.

TEATR "MINIATURA", GDAŃSK:

"Niezwykłe przygody Pana Kleksa" - Jan Brzechwa. Reż. Konrad Szachnowski, scen. Jerzy Michalak, muz. Stefan Kisielewski. Premiera 18 kwietnia.

TEATR LALKI I AKTORA, LUBLIN:

"Rycerz Niezłomny" - Maciej Wojtytzko. Reż. Lech Chojnacki, scen. Dariusz Panas, muz. Krzesimir Dębski. Premiera 27 kwietnia.

TEATR ANIMACJI, POZNAŃ:

"Burza" - William Szekspir. Oprac. tekstu Katarzyna Grajewska, Tadeusz Pajdała, reż. Janusz Rył-Krystianowski, scen. Jadwiga Mydlarska-Kowal.

TEATR LALKI I AKTORA
"KACPEREK", RZESZÓW:

"Roland Szalony" - Joanna Gorczycka. Reż. i insc. Maciej K. Tondera, scen. Elżbieta Oyrzanowska Zielonacka, muz. Antoni Mleczo. Premiera 5 kwietnia.

TEATR LALEK "PLECIUGA",
SZCZECIN:

"Andersen, Andersen" - Dariusz Kamiński, Henryk Banasiewicz. Reż. Dariusz Kamiński, scen. Jolanta Brejda, muz. Janusz Stalmierski. Premiera 20 kwietnia.

TEATR LALEK "GULIWER",
WARSZAWA:

"Chłopiec i szczęście" - Isaak Singer. Adapt. Viola Neuvirthova, tłum. Włodzimierz Felenczak, reż. Stanisław Ochmański, scen. Tadeusz Harówko, muz. Sławomir Czarniecki, teksty piosenek Barbara Dohnalik. Premiera 11 kwietnia.

PAŃSTWOWY TEATR "LALKA", WARSZAWA:

"Wyprawa do wnętrza ziemi". Reż. Ondrej Spisak, scen. Frantisek Liptak, muz. Krzysztof Dzierma. Premiera 7 kwietnia.

TEATR "BAJ", WARSZAWA:

"Janek Wędrowniczek". Reż. Halina Borowiak, scen. Zofia Czechlewska, muz. Teresa Ostaszewska. Premiera 7 kwietnia.

SCENA LALKOWA TEATRU LUBUSKIEGO,
ZIELONA GÓRA:

"Koty" - Waldemar Wolański. Reż. Waldemar Wolański, scen. Maria Balcerek, muz. Bogdan Dowłasz. Premiera 5 kwietnia.

"Kubuś Puchatek" - A.A. Milne. Reż. i scen. Piotr Szczerski, muz. Janusz Filiczak. Premiera 26 kwietnia.

w maju

TEATR LALEK "BANIALUKA", BIELSKO-BIAŁA:

"Pokusico" - scenariusz Lucyna Sypniewska. Realizacja: Władysława Cader, Wiesława Pilarz, Lucyna Sypniewska. Premiera 15 maja.

TEATR LALKI I AKTORA "KUBUŚ", KIELCE:

"Szary smok" - Jerzy Rochowiak. Reż. Irena Dragan. Premiera 7 maja.

TEATR LALKI I AKTORA, LUBLIN:

"Gdzie jest Andersen" - Żywie Karasińska-Fluks. Reż. Zdzisław Rej, scen. Andrzej Ejsmund, muz. Mieczysław Mazurek. Premiera 25 maja.

PAŃSTWOWY TEATR LALEK,
ŁOMŻA:

"Misie Pysie" - Zbigniew Poprawski. Reż. Stanisław Ochmański, scen. Przemysław Karwowski, muz. Bogdan Szczepański.

OLSZTYŃSKI TEATR LALEK,
OLSZTYN:

"Miłość do trzech pomarańczy" - Carlo Gozzi. Reż. Zbigniew Głowacki.

PAŃSTWOWY TEATR LALKI
"TĘCZA", SŁUPSK:

"Samobajka" - Małgorzata Kamińska-Sobczyk. Reż. Małgorzata Kamińska-Sobczyk, scen. Andrzej Szulc, muz. Jerzy Stachurski.

PAŃSTWOWY TEATR "LALKA", WARSZAWA:

"O Jasiu który szukał osła" - Edmund Wojnarowski. Reż. Wiesław Czolpiński, scen. Halina Zalewska. Premiera 10 maja.

w czerwcu

TEATR LALEK "ARLEKIN", ŁÓDŹ:

"Piękna i Bestia" - Dawid Syrotak. Reż. Dawid Syrotak, scen. Maria Balcerek. Premiera 1 czerwca.

TEATR "BAJ POMORSKI", TORUŃ:

"Alicja w krainie czarów" - Lewis Carroll. Reż. Ondrej Spisak, scen. Ivan Hudak.

grafika z programu
"Wyprawa do wnętrza ziemi"
(Teatr "Lalka") - F. Liptak

OSTATNIA SZOPKA RAJMUNDA STRZELECKIEGO

Jeśli się nie mylę, pierwszą szopkę Rajmund Strzelecki zaprojektował 18 lat temu. Wówczas poznański teatr - zechciał pokazać „Fausta” w polskiej szopce. I to właśnie zamówienie zrealizował Rajmund Strzelecki. Potem zaprojektował wiele pięknych szopek, zawsze zaskakujących lekkością i świeżością rozwiązań oraz kukiel dziś eksponowanych na wystawie „Świat polskiej szopki”.

projekt R. Strzelecki

z patyczków. Parawan z sieci rybackich rozpieli między połamanymi kikutami drzew. Kukielki zrobione z patyków, kawałków lin z korkowymi pływakami, szmatek, kawałków styropianu; z tego co, niestety w nadmiarze, wyrzucają na brzeg morski fale. Tymi lałkami, w poetyckiej scenerii Ochmański pewną ręką prowadzi akcję misterium precyzyjnie kładąc akcenty liryczne i komiczne. Dobrze podawany dowcip słowny, wsparty zabawną animacją lalek, trafia do widowni. Jakże odświeżający jest jedyny polski dowcip, ludowy, ale jakoś szlachecki w stosunku do przyciężkawego dowcipu naszych południowych sąsiadów, który chyba zbyt często gości na polskich, lałkowych scenach.

Z satysfakcją obejrzałem to przedstawienie, tak mi znane a przecież inne (Ochmański wprowadził także nowe teksty). Przedstawienie doskonale w rytmach, w precyzyjnej animacji prostych kukiel. Chciałoby się zawołać „Patrzenie, patrzenie, młodzi. Może to już ostatni, co tak kukły w szopce wodzi”. Gratuluję przedstawienia również aktorom. Znajdującym się ciągle w wysokiej formie Eryce Grynagiel (świeta Śmierć) oraz Michałowi Milczarkowi (między innymi Herod). Pełnemu temperamentu, muzycznemu Markowi Huczykowi (cała galeria postaci) oraz Bożenie Borek (co za Diabeł!), Hannie Piotrowskiej i Teresie Podlasek.

Wojciech Wieczorkiewicz

"ROLAND SZALONY"

Świat sycylijski zamknięty jest w pudełku. W ramach ozdobnego okna scenicznego - w sztywnych ramach konwencji - z trudem mieszczą się namiętności i przygody dam, władców, rycerzy. Spadające głowy, strojne szaty, afektowane deklaracje, awanturkizmy przygody i triki techniczne wypełniają teatr sycylijskich marionetek. W tym teatrze aktor - animator jest niewidoczny - lałkarz oddaje prawo scenicznego istnienia. Przedstawienie zrealizowane jest w czystej lałkowej konwencji sycylijskiej to dziś w teatrach lałkowych rzadkość.

(MS)

"Roland Szalony" Joanny Gorczyckiej. Rez. Maciej K. Tondera, scen. Elżbieta Oyrzanowska, Teatr Lalek "Kacperek", Rzeszów.

"BAJA" BAJANIE

Od lat warszawski "Baj" konsekwentnie i niestrudzenie wystawia sztuki dla maluchów prezentując na swej scenie ginący gatunek teatru magicznego. I teatru lałkowego, z zapomnianym parawanem i klasycznymi lałkami. W "Janku Wędrowniczku" dobrze animowane lałki (brawa dla aktorów - że jeszcze potrafią ruszać się "jak żywe" wzbudzając zachwyt przedszkolaków, w bo-

haterach rozpoznających postaci z dawnych ilustracji książkowych. Postaci dobrze znane - jak się okazuje - ciągle bliskie i kochane przez dzieci. Realistyczne przygody i zdarzenia rozgrywają się w świecie baśniowym i fantastycznym, a kulminacją tego nastroju jest nierealny i tajemniczy las. Działa magia i iluzja, urok sympatycznych bohaterów i pogodnych kolorów. Jest ciepło, ładnie, bezpiecznie i słodko - może aż za słodko? Tradycyjny, dobry teatr z jednym budzącym wątpliwości pomysłem: nowo napisany tekst nie wiadomo dlaczego wyraźnie naśladuje Konopnicką lecz - jak każda podróbka - daleko mu do klasy oryginału.

(W)

"Janek Wędrowniczek", tekst i reżyseria: Halina Borowiak, scen. Zofia Ossowska-Czechlewska, Teatr "Baj", Warszawa.

KRAKÓW 2000

Na tegorocznym festiwalu "Kraków 2000" wystąpił Teatr Lalek z Łomży, jedyny reprezentant środowiska lalekarskiego na tej prestiżowej imprezie współorganizowanej przez Unię

Europejską. Łomżanie w nurcie "Kraków miastem poezji" pokazali "Dzieję laśną" Bolesława Leśmiana w reż. Jarosława Antoniuka, scen. Krzysztofa Kaina Maya i z muz. Bogdana Szczepańskiego.

MŁODZI DRAMATURGOWIE

W dniach 4 - 6 kwietnia b.r. odbyły się w Warszawie pierwsze z cyklu warsztatów dramatycznych dla młodzieży, zorganizowane przez Polski Ośrodek ASSITEJ. W warsztatach wzięło udział około 50 młodych adeptów pióra w wieku od 11 do 25 lat. Większość z nich to laureaci ostatnich dwóch edycji konkursu dramatycznego dla uczniów i studentów "Szukamy Polskiego Szekspira". Zajęcia z zakresu dramy, techniki myślenia twórczego, kompozycji dramatu i specyfiki teatru lalekowego prowadziły Halina Machulska, Maciej Wojtyzsko, Henryka Królikowska oraz Liliana Bardijewska.

Warsztaty dla polskiej młodzieży są częścią międzynarodowego programu "Interplay", któremu patronuje Australijski Ośrodek ASSITEJ. Najzdolniejsi spośród uczestników biorą potem udział w warsztatach międzynarodowych odbywających się przemiennie w australijskim Townsville i niemieckiej Moguncji.

(M)

SZUKAMY
POLSKIEGO SZEKSPIRA

Polski Ośrodek ASSITEJ, Ministerstwo Kultury i Sztuki oraz Ministerstwo Edukacji ogłosiły kolejną edycję konkursu "Szukamy Polskiego Szekspira" adresowanego do młodych i najmłodszych dramaturgów. W konkursie może wziąć udział każdy, kto nie ukończył 20 lat i nadesłanie sztukę teatralną do PO ASSITEJ do 1 sierpnia 1997 roku. Utwory należy podpisać pseudonimem - godłem, a do koperty dołączyć zaklejoną kopertę zawierającą dane personalne uczestnika konkursu.

KONKURS NA SZTUKĘ

Ogólnopolski Ośrodek Sztuki dla Dzieci i Młodzieży ogłasza konkurs na sztukę teatralną. W ósmej edycji konkursu na sztukę teatralną mogą wziąć udział twory przeznaczone dla scen lalekowych, dramatycznych i dla teatru telewizji. Szczególnie oczekiwane są sztuki lalekowe dla małych dzieci oraz teksty adresowane do młodzieży.

Organizatorzy wyrażają nadzieję, że powstaną twory podejmujące ważne problemy i uwzględniające specyfikę sceny, dla której słowo "literatura" jest jednym z wielu, ale nie jedynym tworzywem.

Termin nadsyłania prac - 31 maja 1997. Szczegółowych informacji udziela komisarz konkursu Zbigniew Rudziński pod numerami telefonu: (61) 52 36 83 lub 53 60 81 w 101.

ZŁOTE MASKI '97

Dziennikarze województwa bielskiego, częstochowskiego, katowickiego i opolskiego kolejny raz przyznali ludziom sceny Złote Maski - doroczne (i prestiżowe) nagrody za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sztuki teatralnej. Wśród tegorocznych laureatów znalazła się jedna tylko reprezentantka teatrów lalek:

Dorota Nowak z Opolskiego Teatru Lalki i Aktora wyróżniona "za stworzenie uroczej postaci tytułowej w Tygrysie Pietrku". Lalkarze Bielska, Będzina, Częstochowy i Katowic w tym roku nie zdobyli - mierzzonego Złotą Maską - uznania dziennikarskiego jury.

MIĘDZYNARODOWE FESTIWALE
TEATRÓW LALEK W ŚWIECIE

czerwiec 1997

18-22 czerwca
INTERNATIONAL MICRO FESTIVAL, Dordrecht (Holandia) kontakt: Damiel van Dalsum, tel. 31.70.6140.342, fax: 31.70.6141.453

20-23 czerwca
3 INTERNATIONAL FESTIVAL DE MARIONETTE, Győr (Węgry) kontakt: Beczene Zsuzsa, tel. 96.320.316, fax: 96.312.120

czerwiec
1997 SUMMER FESTIVAL, Atlanta (USA) kontakt: Debbie George, tel. 404.873.3009, fax 404.873.9907

"ATENEUM" ZA OCEANEM

grafika z programu "O Czerwonym Kapturku"
Teatr "Ateneum", Katowice

Śląski Teatr Laiki i Aktora "Ateneum" zaproszony został do udziału w XIV Międzynarodowym Festiwalu w Mobile (w stanie Alabama) ze sztuką Jiřego Štředy "O Czerwonym Kapturku i Księżniczce na ziarnku grochu" (przekład Alfred Ryl-Krystianowski, reżyseria: Marek Wit, scenografia: Alicja Kuryło, muzyka: Bogumił Pasternak).

Przedstawienie pomyślane w konwencji niby-improwizacji, jest formą zabawy w teatr, z niemalym udziałem widzów, którzy zapraszani są do bezpośredniego uczestnictwa w zdarzeniach teatralnych. Od premiery w styczniu '95, inscenizacja ta cieszy się niesłabnącym powodzeniem (odbyło się ponad 100 spektakli).

Skromną liczbowo obsadę widowiska stanowią Bogusława Jarremowicz i Marek Wit.

Katowiccy aktorzy wystąpili 11 kwietnia w Mobile w tzw. Dniu Studenckim (Students Day) oraz 12 kwietnia w Dniu Rodzinnym (Family Day). Obejrzało ich kilka tysięcy osób.

Prezentacje odbywały się pod hasłem "Świat Laiek", w ramach programu edukacyjnego, zakładającego przybliżenie odbiorcom sztuki lałkowej i jej konwencji oraz uświadomienie ogromnych możliwości tego teatralnego gatunku. Organizatorzy imprezy wyrazili opinię, że było to atrakcyjne i imponujące doświadczenie zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych.

(R.Ch.)

PAPIEROWY TEATR ZBIGNIEWA MICHA

Od kilku lat w Dusseldorfie działa "Papier Theater fur Mich" prowadzony przez Zbigniewa Micha, reżysera, aktora i pedagoga, twórcy głośnego w latach osiemdziesiątych Teatru Kici Koci. "Theater fur Mich" prowadzi bogatą działalność

artystyczną występując na licznych scenach w Niemczech. W repertuarze ma m.in. "Dziadka do orzechów" Czajkowskiego, "Piotrusia i Pana" Prokofiewa, "Pudełko z zabawkami" Debussiego a także spektakle zrealizowane w oparciu o utwory Samuela Becketta, Gustawa Flauberta i W. Kandńskiego.

Od 1989 roku Zbigniew Mich przypomina i odświeża starą konwencję papierowego teatru, XIX-wiecznej rozrywki domowej bardzo popularnej i dostępnej w licznych ówczesnych księgarniach. Już dzień po premierze dramatu bądź opery na prawdziwej scenie w księgarniach Londynu, Wiednia, Berlina czy Krakowa można było kupić kartonowe makiety dekoracji wraz z kostiumami. Po wycięciu i sklejeniu teatru, posiłkując się skróconą wersją tekstu, w salonach grano przedstawienie angażując do niego całą rodzinę. Z czasem papierowy teatr stał się piękną i pouczającą zabawą dziecięcą. W naszym stuleciu powoli zanikał wypierany przez kino i telewizję. Zbigniew Mich próbuje nadać mu nową artystyczną formę. Swoją Papierowy Teatr prezentuje w wielu krajach: w 1991 i 1992 odwiedził z nim Polskę (Warszawę, Kraków, Chorzów). W pierwszych miesiącach tego roku w Muzeum Teatralnym w Dusseldorfie można było oglądać instalację "Piotruś i wilk" przygotowaną przez pracujących razem Zbigniewa Micha, Brigidę Mich i Justynę Tuhę.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Pracownia Dokumentacji Teatralnej w Łodzi wydała kolejne tomiki z serii "Lalkarze"

- Natalia Gołębska oprac. red. Jolanta Wiśniewska
- Juliusz Wołski oprac. red. Waldemar Dolecki
- Wojciech Wieczorkiewicz oprac. red. Agnieszka Koecher-Hensel

W przygotowaniu:

- Tadeusz Wojan oprac. red. Aleksandra Para
- Henryk Ryl oprac. red. Elżbieta Siepietowska
- Wiesław Hejno oprac. red. Małgorzata Strońska-Zaremba
- Włodzimierz Dobromiński oprac. red. Lucyna Kozień
- Zygmunt Smandzik oprac. red. Honorata Sych
- Tadeusz Rudnicki oprac. red. Agnieszka Kulikowska

Tomiki z serii "Lalkarze" są do nabycia w Pracowni Dokumentacji Teatralnej w Łodzi.

Teatr Laiek "Baniałuka" wydał - sfinansowaną przez Ministerstwo Kultury i Sztuki - publikację "Bielskie Festiwale Lalkowe 1994, 1996" (red. Lucyna Kozień), w wersji językowej polskiej i angielskiej). Oprócz artykułów oceniających ostatnie dwie edycje festiwalu autorstwa Marii Schejbal, Henryka I. Rogackiego, Marka Waszkiela i Liliany Bardijewskiej wydawnictwo zawiera dokumentację XVI i XVII MFTL, a także rozmowę na temat formuły bielskiego festiwalu i zmiany jego oblicza (rozmawiają: Krzysztof Rau, Wojciech Wieczorkiewicz, Marek Waszkiel i Lucyna Kozień).

CO DALEJ ÓSMA KLASO?

Czyli poradnik młodocianego członka rodziny lalkarskiej.

rys. A. L.

Drogi członku, lub kandydacie na członka oto kilka rad zawodowych z cyklu "jak zostać.....":

- reżyserem w teatrze lalek:

najpierw trzeba zostać takim sobie aktorem w teatrze lalek. Najlepiej być aktorem po przejściach, czyli legitymować się dyplomem ukończenia studiów aktorsko-lalkarskich. Eksterna też jest niezła, ale trochę gorsza. Można być też kierownikiem literackim. W obu wypadkach trzeba być wyjątkowo ambilnym.

Następnie trzeba wykazać się sprytem, pozyskać spon-

sorów itd. i po kilku latach pracy zostać dyrektorem teatru. Można wtedy do woli powierzać sobie reżyserie.

- aktorem w teatrze lalek:

trzeba mieć szczerą chęć i przyjść prosto z ulicy do teatru, którego dyrektorem został aktor, który chciał zostać reżyserem i w związku z tym aktualnie nie ma kto grać. Tak dyrektor przyjmie każdego, nawet sklonowaną małpę.

Można też po ukończeniu szkoły podstawowej dostać się do Akademii Sztuki Lalkarskiej, ale po jej ukończeniu ma się trudności z zatrudnieniem.

- dyrektorem teatru lalek:

są na to dwa sposoby. Pierwszy wyjaśniony powyżej dotyczy miernych aktorów, którzy chcieli zostać reżyserami i dlatego zostali dyrektorami. Druga dotyczy byłych dyrektorów lub zasłużonych aktorów teatrów dramatycznych, którzy mają układy i dożyli wieku przedemerytalnego. Ten system zabezpieczenia sobie świadczeń emerytalnych jest lepszy od tego co zapewnia Nationale Nederlanden.

- scenografem w teatrze lalek:

trzeba być aktorem, który chciał zostać reżyserem i dlatego został dyrektorem teatru. Tak dyrektor powierza sobie reżyserie i będąc już reżyserem powierza sobie scenografię. Nie ma wtedy zagrożenia terminów i pomiędzy twórcami jest pełne porozumienie. Żeby zostać scenografem można też być w ostateczności kierownikiem pracowni plastycznej.

Porad udzielała wasza

Ja-Wajka

NAGRODA DORMANA DLA KRZYSZTOFA RAUA

Po raz kolejny Polski Ośrodek ASSITEJ przyznał swoje nagrody dla wybitnych twórców teatralnych i ATESTY dla najciekawszych spektakli. W tym roku prestiżową nagrodą im. Jana Dormana uhonorowany został Krzysztof Rau za po-

szukiwania i całokształt pracy twórczej i dydaktycznej na rzecz teatru dla dzieci i młodzieży.

ATESTY czyli świadectwa najwyższej jakości artystycznej otrzymały przedstawienia: "Makbet" (reż. Artur Tyszkiewicz) i "Opowieść o miłości o drzewie i o tobie" (reż. Petr Nosalek) wystawione w warszawskiej "Lalce", "Guliwer" (reż. Ondrej Spisak) Białostockiego Teatru Lalek i "Chłopiec o 13 ojcach" (reż. Jerzy Bielunas) w wykonaniu wrocławskiego Teatru K-2.

SPOTKANIE DYREKTORÓW

Pracownia Dokumentacji teatralnej działająca przy Teatrze "Ariekin" w Łodzi wraz z POLUNIMĄ organizują w czerwcu (od 6 do 8) spotkanie dyrektorów naczelnych i artystycznych instytucjonalnych teatrów lalek. Celem ma być "wymiana doświadczeń i poglądów pomiędzy ludźmi kierującymi i kształtującymi polski teatr lalek, zapoznanie się z najnowszymi rewelacjami twórczej myśli MKiS, Ministerstwa Finansów etc., a także próba stworzenia lalkowego lobby mającego istotny wpływ na kształtowanie image'u lalkowej sztuki i płynnego funkcjonowania teatru". Organizatorzy chcą, by zebranie miało charakter towarzyski, niemniej w czasie roboczych spotkań przewidziane są wystąpienia m.in. przedstawicieli Ministerstwa Kultury i Sztuki, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Pracy i ZAIKS-u.

MIĘDZYNARODOWE FESTIWALE TEATRÓW LALEK W ŚWIECIE

lipiec 1997

5-11 lipca

SYNEGURA, Erfurt (Niemcy) kontakt: Peter Fischer, tel. 0361.646.15.30, fax: 0361.643.09.00

11-14 lipca

INTERNATIONAL PUPPET THEATRE DAYS (Grecja) kontakt: Michael Mesche, tel. 46.8.411.71.12, fax: 46.8.211.015 (Szwecja)

13-20 lipca

BURATTINI DEL VERDE, C. Mare di Stabia (Włochy) kontakt: Teatro d Animazione, tel. 39.81.87.28.115, fax: 39.81.87.19.408

20-27 lipca

INTERNATIONAL PUPPETBUSKERSFESTIVAL, Gandawa (Belgia) kontakt: Freek Neirynck, tel. 9.223.12.15, fax: 9.225.45.45

28 lipca - 3 sierpnia

HAME CASTLE CHILDRENS FESTIVAL, Hameelina (Finlandia) kontakt: Jouko Astor, tel. 358.3.621.24.63, fax: 358.3.621.28.11